

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/579,Wbrew-wladzy-ludowej-Czekajac-na-akcje-Bialystok.html>
06.04.2026, 18:10

„Wbrew władzy ludowej. Czekając na akcję” - Białystok

Dnia 28 kwietnia w siedzibie Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej w Białymstoku została otwarta wystawa pt. „Wbrew władzy ludowej. Czekając na akcję”. Wystawę zorganizowało Oddziałowe Biuro Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN w Białymstoku.

Prezentowane materiały w całości pochodzą ze zbiorów Oddziałowego Biura Udostępniania i Archiwizacji Dokumentów IPN w Białymstoku.

Pod koniec lipca 1944 roku oddziały Armii Czerwonej dotarły pod Białystok, a do stycznia 1945 r. opanowały teren ówczesnego województwa białostockiego. Na tereny zajmowane przez radzieckie wojska natychmiast wkraczały jednostki wewnętrzne NKWD – NKGB i kontrwywiadu Smiersz. Według określenia miejscowej ludności rozpoczął się „okres za drugich sowietów”. Dzięki działalności sowieckich partyzantów, spadochroniarzy zrzuconych tu wiosną i latem 1944 r., a także agentury pozostałej po wycofaniu się radzieckich władz w 1941 r., sowieckie oddziały miały doskonałe rozeznanie w strukturach podziemia i niezwłocznie rozpoczęły akcje przeciwko organizacjom niepodległościowym.

Naprzeciw oddziałom NKWD wyszli zwykli ludzie, którzy zostali wychowani w duchu głębokiego patriotyzmu, szacunku do władzy i drugiego człowieka. Byli to ludzie działający w konspiracji, nierzadko od 1939 r., którzy po raz drugi przeżywali sowiecką okupację, oglądali bezlitosne deportacje ludności cywilnej, znali zbrodnie popełniane przez NKWD i poznawali zbrodnie, których dopuszczali się funkcjonariusze rodzimego aparatu bezpieczeństwa.

Wystawa ukazuje, jak trudnego wyboru dokonywał człowiek porzucając bliskich i wstępując w szeregi konspiracji, gdzie musiał cały czas poświęcić na działalność w organizacji, że spotkanie z ukochaną, dzieckiem, kolegą trwało przez moment i mogło być ostatnim, a broń zastępowało niezwykle ostre pióro.

Zapraszamy do zwiedzania wystawy codziennie (oprócz dni wolnych od pracy) w godz. 9.00 – 15.00 w siedzibie IPN Białystok ul. Warsztatowa 1a (osiedle Starosielce).